

2026

NO.1

MUKANSART

M İ M A R İ

M U T F A

B A N Y O

T A S A R I M

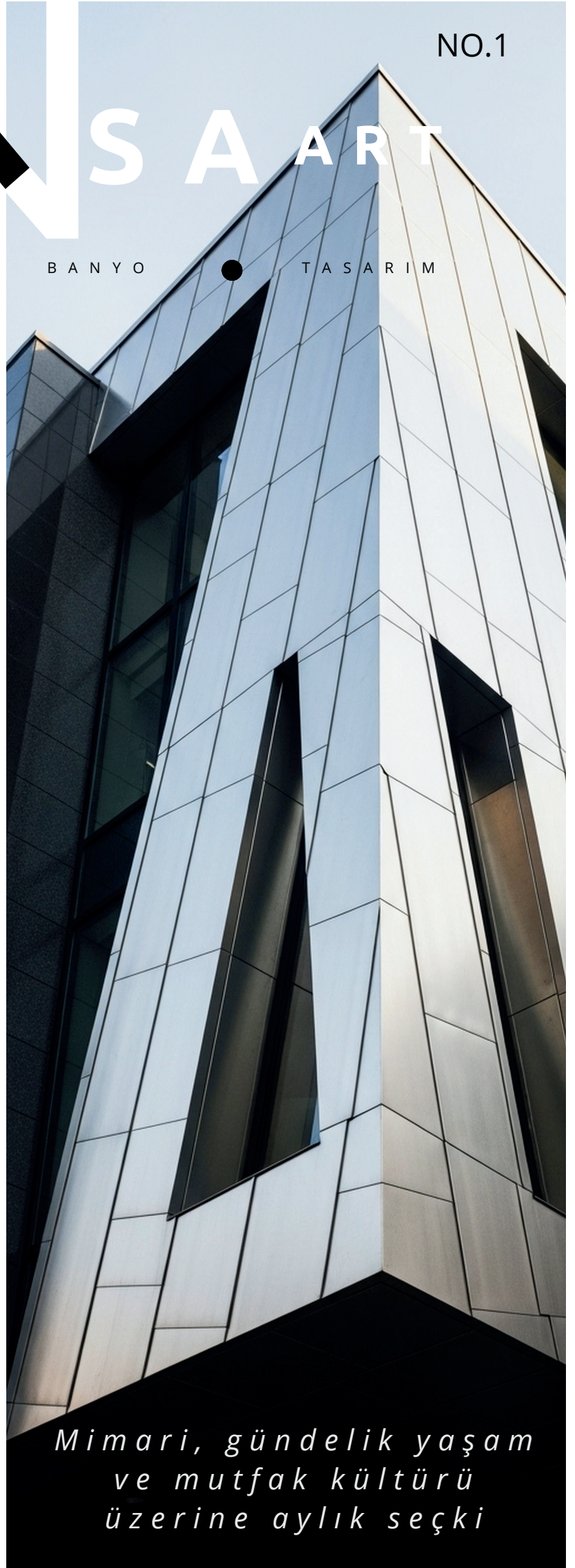
SESSİZ LÜKS

Mutfakta Bağırmadan Etki Yaratmak

Mutfak ve Banyo

Sanat ve kültür ekseninde, mutfak ve banyo tasarımını yalnızca işlevsel değil; mekânsal ve kavramsal bir derinlik içinde ele alıyoruz.

*Mimari, gündelik yaşam
ve mutfak kültürü
üzerine aylık seçki*

EDİTÖRDEN

AYIN NOTU

MUKANSA ART olarak bu ay mutfağı yalnızca işlevsel bir alan olarak değil, gündelik hayatın mimari sahnesi olarak ele alıyoruz. Sabahın ilk ışığından geceye uzanan akışta; yüzeylerin sessizliği, malzemenin karakteri ve detayların bilinçli sadeleşmesi üzerine düşünüyoruz. Gürültüsüz formlar, zamansız oranlar ve kullanıcıyı yormayan çözümlerle tasarımın gerçek gücünü araştırıyoruz.

Tasarımın en zor hâli sadeliktir. Çünkü sade görünen her yüzey, arkasında titizlikle alınmış sayısız karar barındırır. Hangi detay geri çekilecek, hangisi vurgulanacak? Nerede durulacak, nerede cesur olunacak? Ve en önemlisi; hangi unsur bilinçli olarak görünmez kılınacak?

Gerçek sadelik, eksiltmenin estetiğidir. Fazlalıkları değil, özü konuşur. Oran, ışık, malzeme ve dokunun kusursuz dengesi; kullanıcı fark etmese bile mekânın ruhunu belirler. İyi tasarım bağırılmaz, dikkat çekmek için çaba harcamaz. O, zamana yayılır ve her kullanımda yeniden keşfedilir.

Çünkü inanıyoruz ki mutfak, yalnızca yemek hazırlanan bir mekân değil; yaşamın ritminin şekillendiği, temasın ve deneyimin yoğunlaştığı bir merkezdir. Ve bu merkezde her çizgi, her geçiş, her dokunuş bir anlam taşır.

Bu sayıda, görünmeyenin değerini, sadeliğin disiplinini ve zamansız tasarımın inceliklerini birlikte keşfetmeye davetlisiniz.

Editor-in-Chief

Sessiz Lüks Nedir, Mutfakta Nasıl Karşılık Bulur?

Sessiz lüks, gösterişin karşısında konumlanan bir estetik anlayıştır. Yüksek maliyetli malzemelerin sergilenmesi ya da dikkat çekici formların ön plana çıkarılması değildir. Aksine, tasarımın bilinçli biçimde geri çekilmesiyle ortaya çıkan bir olgunluk hâlidir. Kendini ispat etmeye çalışmaz; varlığını hissettirir.

Bu yaklaşımda lüks, ilk bakışta değil; kullanım deneyiminde anlaşılır. Bir yüzeyin dokunuşu, bir çekmecenin sessiz kapanışı, oranların göz yormayan dengesi... Tüm bu detaylar bağırmandan kaliteyi anlatır. Sessiz lüks, “fazla” olanı değil, “yerinde” olanı savunur.

Mutfak ölçeğinde düşünüldüğünde ise bu anlayış daha da anlam kazanır. Çünkü mutfak, gün içinde en çok temas edilen, en çok deneyimlenen alanlardan biridir. Burada lüks; karmaşık detaylarda değil, akışın kesintisizliğinde saklıdır. Çalışma üçgeninin doğal kurgusu, depolamanın sezgisel yerleşimi, yüzeylerin yalınlığı ve malzemenin zamansızlığı bu dilin temelini oluşturur.

Sessiz lüks aynı zamanda bir disiplin meselesidir. Tasarımcı için her detay bir sorudur: Bu gerekli mi? Bu, kullanıcıyı yorar mı? Bu, zamana dayanır mı? Bu soruların her biri tasarımın sadeleşmesini sağlar. Ortaya çıkan sonuç, modaya değil; zamana yaslanan bir mutfaktır.

Bu anlayışta mutfak, yalnızca estetik bir kompozisyon değil; huzurlu bir kullanım deneyimidir. Gözün dinlendiği, hareketin doğal aktığı ve malzemenin karakterinin abartısız biçimde hissedildiği bir alan... Gerçek lüks, tam da bu dengede ortaya çıkar.

Sessiz lüks, görünmeyeni görünür kılma çabası değildir. Tam tersine, görünür olanı sadeleştirerek mekâna derinlik kazandırma sanatıdır. Ve mutfakta karşılığını bulduğunda, yaşamın ritmine uyum sağlayan zamansız bir sahneye dönüşür.

Sessiz Tasarım Üzerine 5 Soru

Sessiz lüks kavramını, mutfak ölçeğinde nasıl okumalıyız?

ESKİZ Mimarlık'tan Gökhan Öztürk ile tasarımın sadeleşen dilini konuştuk.

Gökhan ÖZTÜRK
Mimar
ESKİZ MİMARLIK

01 — Son yıllarda mutfak tasarımında sizi en çok etkileyen değişim ne oldu?

Sessizleşme. Daha az gösteren ama daha çok düşündüren çözümler öne çıkıyor.

02 — Sizce iyi tasarlanmış bir mutfağı kötü olandan ayıran temel kriter nedir?

Kullanıcının mekânla kurduğu ilişki. İlk gün değil, altıncı ayda fark edilir.

03 — Malzeme mi oran mı daha belirleyici?

Oran. Doğru oran, ortalama bir malzemeyi bile değerli gösterir.

04 — Proje mutfaklarında en sık yapılan hata nedir?

Fonksiyonun çizim aşamasında düşünülmemesi.

05 — Sessiz lüks kavramını tek cümleyle nasıl tanımlarsınız?

Bağırmadan hatırlanabilmek.

İLHAM ALANI

Bir Mutfak Nasıl Okunur?

Bir mutfağa bakarken yalnızca dolap kapaklarını, tezgâh malzemesini ya da renk paletini görmek yeterli değildir. Çünkü iyi tasarlanmış bir mutfak, ilk bakışta görünenlerden çok daha fazlasını barındırır. Asıl mesele; ışığın mekânda nasıl dolaştığı, boşlukların nasıl tanımlandığı ve hareketin nerede başlayıp nerede sonlandığıdır.

Mekânı “okumak”, onun ritmini anlamaktır. Sabah ışığının yüzeylere nasıl temas ettiğini, gün içinde gölgelerin nasıl yer değiştirdiğini gözlemlemek... Işık sert mi yoksa yumuşak mı kırıldığını fark etmek... Louis Kahn’ın söylediği gibi: “Işık, mekânın var olma sebebidir.”

Mutfakta bu netlik; oranlarda, yüksekliklerde ve yüzey geçişlerinde kendini gösterir. Tezgâh kalınlığı, dolap modülasyonu, boşluk payları... Tüm bu oranlar, mekânın sessiz matematiğini oluşturur. Eğer oran doğruysa, en sade yüzey bile güçlü bir ifade kazanır. Bir mutfağı okumak aynı zamanda malzemenin karakterini anlamaktır. Mat bir yüzey ışığı emer, mekâna dinginlik katar. Doğal taş damarları hareket hissi yaratır. Ahşap sıcaklık getirir. Cam derinlik ekler. Ancak tüm bu malzemeler, ancak doğru kompozisyon içinde anlamlıdır.

Mies van der Rohe’nin ikonik sözü burada tekrar hatırlanır:

“Less is more.”

Ama bu “azlık”, eksiklik değil; bilinçli bir seçimdir. Fazlalığın ortadan kaldırılmasıdır. Mekânın nefes almasına izin vermektir.

Sonuçta bir mutfağı okumak, yüzeylerin ötesini görmektir. Işık mekânı nasıl tarif ettiğini, oranların onu nasıl yaşanır kıldığını ve tasarımın kullanıcıyla nasıl bir ilişki kurduğunu fark etmektir. Çünkü iyi tasarım gözle değil, zamanla anlaşılır.

YAŞAMDAN NOTLAR

Evde Küçük Mimari Dokunuşlar

Mekânı dönüştürmek her zaman büyük bütçeler ya da kapsamlı tadilatlar gerektirmez. Çoğu zaman birkaç bilinçli dokunuş, hem mutfağın hem de banyonun atmosferini ve kullanım kalitesini belirgin biçimde değiştirir. Çünkü mimari yalnızca duvarlarla değil; düzenle, oranla ve ışıkla kurulur.

Mutfakta başlamak için en doğru yer tezgâh üstüdür. Günlük yaşamın en yoğun temas alanı olan bu yüzey, aynı zamanda görsel karmaşanın en hızlı oluştuğu noktadır. Sıklıkla kullanılmayan objeleri kaldırmak, yalnızca işlevsel olanları görünür kılmak ve benzer parçaları bir arada konumlandırmak mekânın nefes almasını sağlar. Ahşap bir tepsi içinde toplanmış yağdanlık ve baharatlar, tek tek duran birçok objeden daha dengeli görünür. Sade bir yüzey, zihinsel olarak da ferahlık yaratır.

Banyoda ise dönüşüm genellikle lavabo çevresinde başlar. Tezgâh üzerindeki ürünleri azaltmak, günlük kullanılanları sade bir düzen içinde konumlandırmak ve mümkün olduğunca kapalı depolama tercih etmek mekânın algısını güçlendirir. Dağınık görünen küçük ambalajlar yerine, uyumlu dispenser şişeler kullanmak bile daha bütüncül bir görünüm sağlar. Havluların katlanma biçimi, askıların hizası ve aksesuarların yerleşimi bile mekânsal disiplini etkiler.

Küçük mimari dokunuşlar yaşam kalitesini doğrudan etkiler. Çekmece içi düzenleyiciler, doğru yükseklikte bir raf, iyi konumlandırılmış bir ayna ya da işlevsel bir armatür... Büyük değişimler çoğu zaman bu küçük kararlarla başlar. Ve iyi tasarlanmış bir ev, detayların sessiz uyumuyla kendini belli eder.

MUTFAKTA ZAMAN

Tarif Değil, Ritüel

Bir fincan sade kahve.
Sessiz bir mutfak.
Sabah ışığının tezgâhın üzerine yumuşakça düşmesi...

Kimi anlar vardır; ölçüyle değil, hisle hatırlanır. Mutfakta geçirilen bu kısa zaman dilimi de onlardan biridir. Bu bir tarif değildir. Belirli gramajlar, dakikalar ya da teknikler içermez. Bu, gündelik hayatın içinde tekrar eden küçük bir ritüeldir. Su ısınırken çıkan hafif ses, fincanın tezgâha bırakılışındaki o tok ama yumuşak temas, kahvenin kokusunun mekâna yavaşça yayılması... Tüm bu detaylar, sabahın ilk dakikalarını tanımlar. Mutfak burada yalnızca bir hazırlık alanı değil; güne geçişin sahnesidir.

Bir süre sonra sessizlik yerini yumuşak seslere bırakır. Çocukların uyanışı, mutfağa doğru gelen küçük adımlar, sandalyenin hafifçe çekilişi... Kahvaltı masasında paylaşılan kısa bakışmalar, uykulu bir gülümseme, aceleyle hazırlanırken edilen küçük sohbetler... Günün en sade ama en gerçek anlarıdır bunlar.

Akşam olduğunda ritüel değişir. Bu kez mutfak birlikte geçirilen zamanın merkezine dönüşür. Eşlerin yan yana yemek hazırlaması, birinin doğraması diğerinin karıştırması... Arada kurulan kısa bir göz teması, aynı anda gülümsemek. Çocuğun tezgâha dirseklerini dayayıp merakla izleyişi. Belki un dökülür, belki su taşar. Ama tam da bu küçük kusurlar anı değerli kılar.

Gün içinde mutfak hızlanır; sesler artar, hareket yoğunlaşır. Ancak sabahın sakinliğinde ya da akşamın paylaşımında zaman yavaşlar. Tasarımın başarısı tam da burada anlaşılır: Mekân yalnızca işlevi karşılıyor mu, yoksa bir aradalığı mı destekliyor?

Bir fincan kahve birkaç dakika sürer. Bir akşam yemeği belki bir saat. Ama o süre içinde paylaşılan bakışlar, kahkahalar ve küçük sohbetler hafızada çok daha uzun kalır.

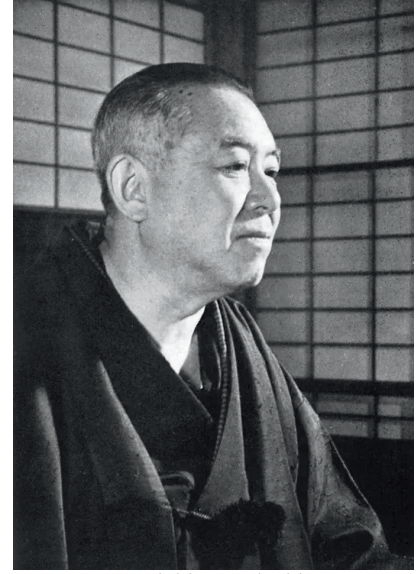
Çünkü bazı anlar yapılmaz; yaşanır. Ve iyi tasarlanmış bir mutfakta, her tekrar bir ritüele, her ritüel bir hatıraya dönüşür.

KÜLTÜR & ESİN

Tasarımı Besleyen Şeyler

Kitap: In Praise of Shadows – Jun'ichirō Tanizaki

Bazı metinler vardır; bir tasarım kitabı değildir ama tasarım düşüncesini kökten değiştirir. Japon edebiyatının en önemli isimlerinden Jun'ichirō Tanizaki'nin 1933 yılında kaleme aldığı In Praise of Shadows (Gölgeler'e Övgü), Japon estetik anlayışını mekân üzerinden anlatan güçlü bir denemedir. Aradan geçen zamana rağmen bugün hâlâ tasarım dünyasında referans gösterilmesinin nedeni de budur.

Junichiro Tanizaki

谷崎潤一郎たにぎじゅんいちろう
| Jun'ichirō Tanizaki

Tanizaki, modernleşme sürecindeki Japonya'da Batı'nın parlak, yoğun ışıklı ve pürüzsüz yüzey anlayışına karşı; geleneksel Japon mimarisindeki gölge kültürünü savunur. Ona göre güzellik, doğrudan ışık altında değil; yarı karanlıkta, mat yüzeylerde ve ışığın yumuşattığı detaylarda ortaya çıkar.

“Güzellik, ışığın değil; gölgenin içinde yaşar.”

Bu düşünce, Japon çay evlerinden geleneksel ahşap yapılara kadar uzanan bir estetik mirasa dayanır. Loş mekânlar, kâğıt paravanlardan süzülen yumuşak ışık, cilalı ahşabın gölgede kazandığı derinlik... Japon kültüründe estetik, gösteriştense değil; sakinlikten beslenir.

Bu yaklaşım, mutfak ve banyo tasarımında da güçlü bir karşılık bulur. Parlak ve yüksek kontrastlı yüzeyler her detayı görünür kılar; ışığı emen mat dokular mekâna derinlik kazandırır. Japon estetiğinde olduğu gibi, her şey açıkça sergilenmez. Bir kısmı hissedilir, bir kısmı gölgede kalır.

Tanizaki, lake bir yüzeyin loş ışıktaki aldığı tonu, seramik bir kasenin yarı karanlıkta hissettirdiği sıcaklığı anlatırken aslında şunu söyler: Mekân yalnızca form değildir; ışıkla kurduğu kültürel ilişkiyle anlam kazanır.

Modern dünyada çoğu tasarım daha aydınlık, daha net ve daha parlak olma eğilimindedir. Oysa geleneksel Japon anlayışı bize başka bir ihtimali hatırlatır: Yavaşlamak, yumuşatmak ve sadeleşmek. Gölgeler mekâna katman ekler, yüzeylere yaşanmışlık hissi verir.

Sessiz lüks kavramı da tam burada Japon estetik felsefesiyle kesişir. Fazla parıltı yerine derinlik; yüksek ses yerine dinginlik; iddia yerine denge... Tanizaki'nin metni, bu yaklaşımın kültürel temelini oluşturur.

Bir mutfak ya da banyoyu tasarlarken yalnızca neyin görüneceğini değil, neyin bilinçli olarak geri çekileceğini düşünmek gerekir. Çünkü Japon estetik anlayışında olduğu gibi, gerçek zarafet çoğu zaman doğrudan bakışta değil; hafifçe gölgede saklıdır.

In Praise of Shadows, tasarımcıya şu Japon bilgelik geleneğini hatırlatır:

Her şeyi göstermeye çalışma.

Bırak biraz hissedilsin.

Ve belki de gerçek estetik, tam olarak orada başlar.

MANİFESTO

MUKANSA ART

MUKANSA ART, mutfak ve banyoyu yalnızca ürün grupları olarak görmez.

Bizim için bu iki mekân, gündelik hayatın mimari merkezleridir. Günün başladığı ve tamamlandığı, yalnız kalınan ya da bir araya gelinen, ritmin belirlendiği alanlardır.

Mutfak paylaşımın mekânıdır.

Banyo ise kişisel zamanın.

Her ikisi de tasarımın en yoğun hissedildiği yerlerdir.

Tasarımı yüzeyde aramayız.

Oranlarda ararız.

Boşlukta ararız.

Işığın mekânla kurduğu ilişkide ararız.

Bağırın tasarımlarla ilgilenmeyiz. Geçici trendlerin peşinden gitmeyiz. Parlak olanın değil, zamana direnenin tarafındayız. **Çünkü iyi tasarım kendini anlatmaya çalışmaz; zaman içinde anlaşılır.**

Mutfakta akış önemlidir. Hareket doğal olmalı, geçişler kesintisiz ilerlemelidir.

Banyoda ise dinginlik esastır. Işık yumuşak olmalı, yüzeyler zihni yormamalıdır.

Malzemeye saygı duyarız.

Orana sadık kalırız.

Zamana karşı sorumluluk hissederiz.

MUKANSA ART bir satış kataloğu değildir. Reklam diliyle konuşmaz. Satmak için değil; düşünmek, araştırmak ve tasarım kültürüne katkı sağlamak için yazar. Mutfak ve banyoyu yalnızca işlevsel alanlar değil, kültürel ve mimari deneyim alanları olarak ele alır.

Daha iyi planlanmış bir mutfakın aile içi etkileşimi güçlendirdiğine; daha bilinçli tasarlanmış bir banyonun bireysel iyi oluşu desteklediğine inanırız. Mekânın niteliği yükseldikçe, yaşamın niteliğinin de yükseldiğini savunuruz.

Bu yayın, mimari ve tasarım kültürüne katkı sağlama amacıyla, MUKANSA'nın vizyoner yaklaşımıyla desteklenmektedir. Ancak MUKANSA ART'ın odağında ürün değil; düşünce vardır. Çünkü kalıcı değer, yalnızca üretmekle değil, kültür inşa etmekle mümkündür.

Biz tasarımın daha sessiz, daha bilinçli ve daha zamansız bir dilini savunuyoruz.

Çünkü inanıyoruz:

Gerçek lüks, gösterişte değil; ölçüde ve dengede saklıdır.

**“İYİ TASARIM KONUŞMAZ;
ZAMAN ONUN ADINA KONUŞUR.”**

M U K A N S A R T

NO.1

mukansa.com

Bazı mekânlar vardır; yıllar geçer ama eskimezler.

Ne modası geçer ne de bakış yorar. Çünkü onlar bir dönemin estetik tercihlerine değil, değişmeyen tasarım ilkelerine dayanır.

Trend olan hızla yükselir.

Zamansız olan ise yerleşir.

Bugün etkileyici görünen birçok mutfak ve banyo, birkaç yıl sonra “bir dönemin ürünü” olarak hatırlanır. Oysa bazı mekânlar tarih vermez. Onları güçlü kılan; renk değil oran, gösteriş değil denge, yenilik değil sürekliliktir.

Mutfakta zamansızlık; akışın doğal olması, malzemenin dürüstlüğü ve yüzeylerin sadeleşmesiyle başlar.

Banyoda ise dinginlik, ışığın yumuşaklığı ve gereksiz detayların geri çekilmesiyle kendini gösterir.

Peki bir mekânı gerçekten zamansız yapan nedir?

Seçilen malzemenin kalitesi mi?

Oran matematiği mi?

Yoksa tasarımın “fazla” olandan bilinçli şekilde vazgeçebilmesi mi?

Bir sonraki sayıda, zamansız tasarım kavramını mutfak ve banyo ölçeğinde ele alıyoruz. Plan kurgusundan ışık kullanımına, renk disiplininin malzeme seçimine kadar; geçici olanla kalıcı olan arasındaki farkı inceliyoruz.

Çünkü gerçek tasarım trend olmak için değil, uzun süre kalmak için yapılır.

MUKANSART

Mimari, gündelik yaşam ve mutfak kültürü üzerine aylık seçki